

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA:
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Politica minoritarilor

Arad, 19 Nov.

Concluzia unui articol al nostru
relativ la atitudinea minorităților față
de viitoarele alegeri comunale exprima
convincerea că, până în cele
din urmă, dintre sentimentele
contrarii care caută să determine atitudinea
politică a populației minoritare
maghiare, va birui interesul nemijlocit
al acestei populații și de a prospera
în liniște pe toate tereaurile
de activitate.

Acest interes cere, în primul rând,
excluderea oricăror considerații care
trece peste granițele politice ale
statului român și hotărârea fermă,
cinstită și sinceră de a acționa politic
în cadrul organizației de stat
unitar român. Ca un corolar al
acestei atitudini este necesitatea ca
populația maghiară să nu fie,
politic și simț, de a acționa politic
în cadrul organizației de stat
unitar român. Ca un corolar al
acestei atitudini este necesitatea ca
populația maghiară să nu fie,
politic și simț, de a acționa politic
în cadrul organizației de stat
unitar român.

vern solid legată de existența unui
partid care se confundă cu însăși
istoria ultimilor decenii a neamului
și statului român. Nu este nevoie să
precizăm aici în ce constă această
operă care să înfăptuiește în
momentul acesta în fața ochilor noștri.
Și vor mai avea să aleagă
minoritarii — cei cari își dau seama
că istoria a pus un sigiliu mîier peste
statornicirea actuală de lucruri —
și între tendințele care reies din
atitudinea diferitelor partide politice.
Vor avea să aleagă între lupta de
clasă așezată ca lozincă a unui partid
tărănesc, între regionalismul care
este singurul motiv al acțiunii unui
partid zis național, între golul și
constituția firavă a unui partid și
cărui existență este strâns și iremediabil
legată de existența unui
singur om și între o organizație solidă
ale cărei adănci rădăcini în trecut
asigură expansiunea lui în viitor.

Despăgubirile de război pentru
funcționarii publici

Din fondul de 250 milioane lei, prevăzut
în bugetul anului în curs pentru plata
despăgubirilor de război, o sumă de 100
milioane lei a fost exclusiv rezervată
ajutorării funcționarilor publici, cari au fost în
permanentă în slujba statului, județelor sau
comunelor, dela 1916 și până azi.

Pentru repartizarea acestei sume
ministerul de finanțe a cerut din nou celorlalte
departamente să li înainteze, până la sfârșitul
acestei luni, tablourile de toți funcționarii
cari au o sentință judecătorească pentru
acordării de despăgubiri.

Tablourile trebuie să cuprindă atât pe
slujbișii din serviciul central cât și pe cei
din serviciul exterior.

Toate aceste tablouri vor fi centralizate
la direcțiunea generală a despăgubirilor de
război, din ministerul de finanțe, și numai
în urmă va fi convocată comisiunea centrală
înscrisă în actul de repartizarea fondului,
care va stabili cotile ce se vor acorda din
fondul de 100 milioane lei.

Omnia cęstigata acestă
convingere, rămăne de văzut în care parte
se poate îndrepta, cu mai mult folos
pentru interesul general, sufragiile
populației minoritare. Pentru noi
cetățeni procesul psihologic al
acestei hotărâri este cu mult mai simplă
decât pentru ceilalți. Anumit: e
emeute de convingere, de simpatie
s'au de aversune, nu vin să încurce
judecata minoritarilor: în fața unei
pontici închisă în marginile organizației
de stat român, ei n'au nici
indemnări atavice, nici prejudecăți
de clasă, nici resentimente mai noi
s'au mai vechi, nici simpatii s'au
antipatii pentru anumite figuri
politice cari își agonisesc capitalul de
popularitate pe scena stiliu Dacia din
București. Ei nu sunt ticuși să
judece nici posibilitățile de succese
personale nici să dea ascultare
promisiunilor vagi sau demagogice atât
de apreciate de firea rasei noastre.

Intăturând judecarea persoanelor
cetățeni minoritari sunt aplicați să
reflecteze asupra posibilităților și
mijloacelor de guvernământ. În
criteriul de judecată cel mai sigur,
neîntunecat de pasiunea luptelor dintre
partidele românești, este cercetarea
activității guvernamentale a fiecărei
grupuri politice în parte.

Istoria politică a ultimilor ani este
o carte deschisă pentru toată lumea.
Icepând dela unire și până mai
acum câtăva vreme conducerea
României întregite n'a fost numai un
șirag de tatonări și de nehotărâri în
ce privește opera pozitivă de refacere
care își aștepta constructorii,
dar și o alternanță de experiențe
politice în ce privește principiile de
guvernământ atât de obscur formulate
de politicianii cari pretindeau
pentru partidele lor titlatura care
să le consacre drept „partide de
guvernământ”. Opera de refacere,
pornită în toate direcțiile pe drumuri
hotărâte și bine judecate începe abia
cu mult mai târziu. Ne aflăm astăzi
în plinul unei acțiuni de refacere,
comandată de competența pe care
o da experiența și tradiția de gu-

Asociațiile agricole

NOTE

Arad, 19 Nov.

După exproprierea, țăranii deținând 92% din
pământurile cultivabile, iar marea proprietate
numai 8%, negreșit, cel mai important factor
al marelui bogății naționale este țăranul.

Dacă până la războiu erau justificate motivele
de antagonism și de ură între proprietar și țăran,
astăzi exproprierea rezolvând acest mare proces,
nu mai este nici un motiv ca antagonismul
să mai persiste.

Interesele marelui agricultor fiind comune cu
ale țăranului mic plugar, sunt cele mai puternice
și binecuvântate motive ca să domnească
cea mai perfectă armonie, între acestia, căci a-
jutându-se între ei, este spre profitul și a mar-
retului ca și a micului producător.

Înainte de împroprietărirea țăranii în majoritatea
lor cultivând numai pentru trebuințele lor
proprie, stocul de cereale ce el scoteau aproape
că nici nu conta și latitudinarii — marelui agricultor
— neîntâlnind concurența acestora pe piețele
de desfacere, ei nu și vindeau produsele
decât la prețurile mondiale, mai puțin cheltuielile
și câștigul legitim al negustorului.

Acum însă țăranii luând locul latitudinarii și
ei nefiind organizați, apar pe piețele oboarelor
cu sute de caruțe.

Totul se reduce azi la o simplă chestie de
procedeu.

Înainte de războiu marelui agricultor necoțându-
și cerealele pe piețele oborului — cum fac
azi țăranii — negustorii vizitau magazinele cu
mărfuri, la conacele moșilor, intrau în
tratare cu producătorii și acestia numai când ob-
țineau maximum de preț își vindeau și transporta-
rele cerealele la gari direct pentru predare.

Acum însă țăranii luând locul latitudinarii și
ei nefiind organizați, imediat ce și-au terminat
treburile, încercă chiar de pe arse și pornește
cu tot ce are disponibil la piețele de obor. Aici
intervinând legea ofertei și a cererii — care va
fi cât va exista lumea — este natural ca un grup
de 4-5 negustori să profite, să se lase greu
la cumpărare, când văd în piața oborului sute
de care cu cereale și știind că țăranul nu se
întoarce înapoi acasă cu cerealele nevândute. Și
astfel țăranii își fac rău numai lor concurenându-
se unul pe altul, ci și marelui agricultor, căci
pentru negustor nu contează câteva zeci de va-
goane ale acestora, când pot lua mii de va-
goane dela țăranii cu prețul pe care vrea el să li
ofere, nu cu prețul real al mărfurilor.

Îată cum o simplă și nenorocită chestie de
procedeu, provoacă dezastruoase pagube pentru
cei ce muncesc un an întreg, pentru că după
ce și adună ce-au semănat, să și vândă pe preț de
nimic munca și osteneala lor!

Se desminte intenția Rusiei de
a intra în Soc. Națiunilor

Roma. — Ambasada rusă desminte știrile
publicate de anumite ziare, după care Uni-
unea sovietică rusă ar avea de gând să
intra în Soc. Națiunilor.

Germania fără colonii

- Ce înseamnă pentru ea această pierdere -

Una din cele mai grele condiții ale
tratatului de pace a fost, pentru Germania,
aceea că a trebuit să renunțe la colonii.
Prea puținii sunt aceia cari cunosc în am-
nunt această chestiune a coloniilor, a căror
pierdere înseamnă pentru Germania renunțarea
la jumătate din forța ei economică.

Se știe un lucru vag. În urma tratatelor
dela Versailles, Sevres și Lausanne, coloniile
germane au fost scoase de sub administra-
ția germană — se pare din textul articolelor
definitiv — și încredințate diverselor
puteri mondiale.

Forma și motivele, care au determinat
diferitele conferințe, să le atribuie unei
puteri sau alteia au fost aparente unele,
în realitate altele. Celace importă este re-
zultatul.

Vechele colonii germane, au fost puse
dopă război sub regimul mandatelor. Acest
regim este o creațiune absolut nouă și
particulară a conferinței de pace. Aceste
mandate se exercită ca un fel de tutelă în
numele Societății Națiunilor și are de scop.
(Art. 22 din pactul Soc. Națiunilor) „să di-
rijeze popoarele arierate, care nu sunt încă
capabile să se conducă singure, în condi-
țiunile dificile ale lumii moderne.” Aceasta
zice pactul mai departe: „constituie o mi-
siune sacră a civilizației și umanității.”

Algeria noilor State mandatarie s'a făcut
zice pactul în funcțiune de experiență sau
pozițiunea geografică, cea mai bună pe care
o îndeplinește noile State.

Vechele teritorii sub mandat, sunt împăr-
țite în trei categorii de mandate: a) man-
date tip A. aplicate uelor ținuturi care
aparțineau altă dată Imperiului otoman
(Mesopotamia, Siria și Palestina), cărora li
s'au lăsat o largă autonomie.

Mandatele tip B, aplicat Africii orientale
germane, Camerounului și Togo, fără a
li se da autonomă, ci numai libertatea reli-
giunii și li se garante egalitatea schimburi-
lor comerciale. Acest mandat a fost atribuit
Angliei. Mai târziu, o mică parte din Togo
și Cameroun a fost acordată și Franței.

Mandatele tip C. privește al treilea grup
de teritorii: Sud-Vestul African și insulele
Pacificului Austral. Legile care guvernează
acele, spre deosebire de mandatul tip B. sunt
cele ale mandatului, cu restricțiunea pla-
tonică, ca ele să se facă, în interesul popu-
lației indigene și Pactul motivează aceasta
pe faptul că populația este restrânsă, ete-
rogenă și prea înapoiată.

Acest mandat a fost încredințat „Uni-
unii Sud Africane” care de fapt se bucură
de protecțiunea Angliei.

Mai de parte, mandatul asupra insulelor
Samoa, până la Noua Zeelandă germană, și
al Naurului a fost încredințat tot Angliei.

Poseziunile germane Sud Ecuatoriale, altele
decât cele pomenite mai sus, sunt date sub
mandat Australiei, iar cele Nord Ecuatoriale
Japoniei.

Germania pierde prin urmare, în urma
războiului, o suprafață teritorială a coloniilor
de 2 milioane, 900.000 km. p. locuți
aproximativ de 14 milioane indigeni.

Achizițiunea acestor colonii, a fost făcută
numai de către Bismarck către anul 1885,
prin urmare la data izbucnirii războiului,
germanii aveau o posesiune de aproape
30 ani.

În aceste teritorii virgine, Germania a
investit spre exploatare, capitaluri fantastice.
Suficient numai să pomeim, că în acele pu-
stiri, necălate de picior european, ei aveau
în 1913, aproape 5000 km. cale ferată, piețe
comerciale, servicii de transporturi și exploa-
tare minieră, astfel încât rendamentul pro-
fitului economic era înestimabil. P.înc palele
surse de exploatare erau, esuciuțul, bum-
bac, cafea, diamant, minieruri de aramă,
fosfați, cacao, piei, etc.

Și spre aceste noi izvoare de bogăție,
germanii, emigrău, zeci de mii de locuitori
germani europeni, cimentând dominațiunea
lor: acolo. Celace își asigurase ei acolo, cu
intuiția lor demoniacă de profit și exploatare,
era încrederea și concursul indigenilor. Ho-
tărât, nimeni n'a întrecut pe germanii în
mijloacele minunate și încusate, de a îmblânzi
o populație sălbatecă și de a și asigura
sentimentul de idolatrie al primitivilor
acestora.

Diplomații își amintesc cu câtă hotărâre
și desăvârșire, vorbău niște delegați afri-
cani veniți în anul 1924, la Paris și Ge-
neva, să se pângă Ligei Națiunilor, de noi
mandatari și să ceară stăruitor, violent
aproape de stăruitor, vechia dominațiune
germană. Iotre argumentele înscrise în frun-
ta memoriului lor scria „că germanii dis-
trăseseră aproape acel minuscule animal uciga-
tor „musca țeșcă” care le omorâ azi ani-
m. lele și copiii, că germanii le păzeau avu-
tul de răpitoriile nomazilor și că nu era co-
lonie, unde câțiva din membrii cei mai pri-
mitivi, și au făcut cetăți în liaba lui și
cea germană și să explice astfel ce este rău
și ce este bine să facă; că, în sfârșit, ger-
manii erau drepti și cinstiți, în relațiile cu
indigenii.

Szând influența coloniștilor germani in-
teresați, în a propaga ideile revanșei la do-
minația germană, tot aci rămăne ceva sem-
nificativ în aceste manifestațiuni și în dez-
interesul, cu care noi mandatari au tratat
aceste ținuturi.

Fapt cert este că o bună parte din opi-
nia publică mondială este pr-gătă, pentru
acordarea de mandate în vechele și colonii
Germaniei.

Bărbaiți, politici germani, au simțit, spe-
culează cu o rară abilitate, acest lucru și
au schimbă de poziție brusc și hotărât, ar-
bo-ând înaintea delegațiunilor lor, drapelul
înșelător al buneii credințe. Nu e o taină
pentru nimeni, nici pentru adversarii, că
actualul ministru de externe, al Germaniei,

Charles Baudelaire

Cugetări și paradexe

Cel mai urit dintre sentimentele omenești
este invidia.

Comerțul e, prin firea lui, satanic. Com-
erțul e împrumutul înapoiat, e împrumutul
cu subînțelesuri: Dă-mi mai mult decât
îți dau.

Spiritul oricărui comerciant e complet
viciat.

Comerțul e natural, deci e infam. Cel
mai puțin infam din toți comerțianții acela
care zice: „Să fim virtuoși ca să câștigăm
mai mult decât preșii vișoși”. Pentru co-
merțiant însăși cinstea e o speulație folo-
sitoare.

Comerțul e satanic, fiindcă e una din in-
trupările egoismului, cea mai jocosă și cea
mai păcătoasă.

Cu cât lucrezi, cu atât lucrezi mai bine,
cu atât vrei să lucrezi mai mult. Cu cât
produci, cu atât devii mai fecund.

Cel mai bun leac împotriva mizeriei, îm-
potriva boalei și a melancoliei, nu-i decât
unul singur: dragostea de muncă.

Cine refuză plăcerile pure ale activității
cinstite, nu mai poate simți decât plăcerile
teribile ale viciului.

De Maistre și Edgar Poe n'au învățat să
cuget.

Dumnezeu este singura ființă cere, ca să
domnească, n'are nevoie să existe.

De ce privești marea ne încântă tot-
deauna și atât de mult? Pentru că ne dă în
aceleși timp ideea de nemărginire și de
mişcare.

Din fericiere, răsar din când în când re-
paratorii de nedreptăți: critici, smatori, oam-
neni cinstiți cari afirmă că au toată pictura
e în Rafael, nici toată poezia în Racine, că
poezii minori au multe pagini bune, trainice
și fermecătoare, și că însășiși ori cât ai iubi
frumusețea obștească, obișnuită din poezii și
artizii clasici, nu și este îngădui să treci cu
vederea de frumusețea singulară, frumusețea
creată de împrejurări și caracteristică mora-
vurilor.

De câte ori împărțându-i unui prieten
pasiunile sau preferințele tale literare, nu
ți-a răspuns: „Iată ce nu înțeleg, căci ceace
mi spui nu se potrivește cu nici una din
pasiunile tale și nici cu doctrina ta!” Și a-
tunci i-ai răspuns: „Se poate, dar totuși e
așa. Îmi place; îmi place, poate tocmai pen-
trucă e cu desăvârșire opus ființei mele.”

Descriind realitatea, poetul se degradează
și se coboară la rangul unui simplu dascăl;
descriind ceace s'ar putea întâmpla, rămăne

credincios menirii sale: e un suflet colectiv
care vorbește, care întrebă, care plânge, și
care câteodată presimte.

Dandy-ul trebuie să aspire vesnic să fie
sublim. Trebuie să trăiască și să doarmă în
fața unei ogini.

Dintr'un concubinaj aprins poți ghici plă-
cerile unei tinere căsăcii.

Despre nevoia de a bate femeea. Poți să
bați pe cei cari-i iubești, exemplul: copiii.
Dar aceasta înseamnă să suferi atunci când
i-ai desprețuit.

Dacă te urmărește nenorocul, e că și
li: ște ceva: bagă bine de seamă ce, și stu-
diază jocul voințelor vecine, pentru a-și stră-
muta mai cu ușurință sfera, dincolo de ho-
tărele nenorocului.

Dacă s'ar întâmpla ca un ins, furat de
lene și de reverie, să fie deșteptat prin pu-
ternice lovituri de bici, — bicuitorul n'ar
fi cu adevărat amical și binefăcătorul celui
dintă?...
Asemeni în politică, adevăratul sfânt e
acela care biciuiește și ucide poporul pentru
binele poporului.

După o orgie te simți totdeauna mai
singur, mai părăsit.

Dacă ai lucra în fiecare zi, vîești ar fi
mai ușoară.

Dă-mi, Doamne, puterea să-mi îndepli-
nesc punctual datoria în toate zilele, și să
devin astfel un erou și un sfânt.

Delacroix era un curios amestec de accep-
țiune, de politețe, de daudism, de voință
aristocrată, de sîrăclic, de despotism și înșfășit
de un fel de bunătate particulară care înso-
țește totdeauna geniul.

De ce ai izbuti, dacă nici n'am în-
cercat?!

Din copilăria mea, sentiment al singură-
tății. Cu toată familia, și în mijlocul cama-
razilor, mai ales, — sentimentul unei soarte
pururea singur.

Cu toate acestea, vete aprină de viață
și de plăcere.

Este în rugăciune o operație magică.
Rugăciunea e una din marile forțe ale d-ne-
miceii intelectuale. Este în ea ca un circuit
electric.

E în lumea spirituală ceva misterios care
se numește nenoroc, și nimeni dintre noi
n'are dreptul să discute cu Fatalitatea, E
zeția cea mai puțin înțeleasă dintre toate, și
care se bucură mai mult decât toți papii
și decât toți preșii buștiți de privilegiul
de a nu greși niciodată.

Entuziasmul provocat de orice lucru în
afară de abstracțiuni, e semnul unui tempe-
rământ fără voință, b'nevicios.

De vânzare un aparat de spălat

Se poate vedea la Fabrica de Gaz. (2080)

Pește proaspăt au sosit la SAMUIL ROSEN-BACH prăvălie de pește Arad, Piața Plevnei (f. Arpad-tér) No. 5. (2069)

Caut spre cumpărare de urgent una CASSA (Wertheim)

Adresa la Administrația ziarului.

Cel mai frumos cadou de Crăciun e o înmărire de fotografii pe preț de **BRAUN** Arad, Calea 150. — Lei la Banatului No. 3. Asortiment bogat de tablouri pentru vânzare. (2046)

Dacă voii a vă prevedea cu ghete bune și eficiente, cercetați prăvălia de ghete alui

JUSTIN OLARIU & Co. în Arad, Bulv. Regele Ferdinand (fost Boros Béni tér) 47, care ține depozitate ghete propriu confecționate. (1998)

Haine bărbătești pentru tineri și băieți, paltoane scurte blănuite și paltoane de piele asortiment bogat. Atelier separat după măsură, la firma din Arad. (1715)

Szántó și Komlós
în edificiul teatrului orășnesc colțul Piața Avram Iancu

Haine de băieți din lână	Lei 500
Palton de iarnă pt. băiat din lână	600
Haine de școală din lână	90
Palton pt. tineri	1050
Pantaloni de modă bărbătești	360
Pantaloni bridges pentru băieți	450
Pardisiuri din căuciuc	960
Haine bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane negre de iarnă	2000
Cumpărători cari se refer la acest inserat, beneficiază încă de 5% rabat.	

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, bottez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A. Arad, Boulevardul Regina Maria No. 12 (In curte la dreapta).

Stressemann, este cel mai priceput și mai fin, ministru, pe care Germania l'a avut dela Bismarck, încoace. Succesele lui în aceste încercate evenimente politice, întunecă gloria unui Balthasar Holveg, sau R thenau.

A reușit să dovedească lumii aparent că opinia publică germană, este cea mai fidelă prietenă a păcii sociale, a templului ei Liga Națiunilor. Prin excluderea miniștrilor naționaliști din guvern, a dat să înțeleagă că toată Germania socială, aprobă cuzele conferinței dela Locarno. Într'un cuvânt Germania, simulează azi prin reprezentanții ei o supunere umilă și o fraternitate mondială fidelă. Așa a obținut evacuarea Ruhrului. Acum a Coloanei, mâine va obține

retragerea românilor de contol. Acum își anunță, sub acceptarea condițiilor, intrarea în concertul Ligii Națiunilor, scăzând din veleității, iar marea inspirator al soluțiunii Consiliului Ligii Națiunilor, Chm berlain, ministrul Britaniei, anunță des-his, că „este posibil, chiar certa încredințare de mandate Germaniei, în vechile ei coloni, dacă intră în Liga Națiunilor”, de aci până la realizare, nu i nici o distanță. Revenind la isvoarele ei economice, Germania va reveni și mare putere economică, va reveni iar stăpâna mărilor.

E de văzut dacă Franța se va lăsa înșelată de diplomața germană spre a-și crea o nouă mare primejdie pentru existența ei.

Evenimentele din Polonia

— In pragul unui guvern de coaliție —

Vizita parlamentarilor polonezi, primiți la noi cu un entuziasm unanim, a fost întreruptă de o criză de guvern din Polonia. Criza a surprins pe toată lumea, fiindcă nimeni nu se aștepta ca ea să fie așa de repede. D. Ladislaw Grabski, președinte al consiliului și ministru de finanțe, lăsmând demisia președintelui republicii, și-o motiva printr'o neînțelegere între d-sa și d. Kar-pinski ki președintele Băncii Poloniei. D. Kar-pinski a dat un comunicat presei, prin care arată că n'a existat nici un conflict între d-sa, guvern și Banca Poloniei, deși personal, președintele Băncii nu aprobă politica financiară a d-lui Grabski.

S'a mai adus un al doilea argument care explică demisia guvernului și anume lipsa unei majorități parlamentare în Sejm. Deși în ultimul vot de încredere Grabski n'a obținut decât 28 voturi majoritare, totuși opoziția nu i-a fost nici odată crâncenă și nu l-a sădăit niciodată.

Care sunt cauzele atunci ale acestei demisii sezoniere, care a produs o adâncă impresie în toată Polonia, lăsmând barca statului într'un moment foarte critic?

Desigur că grava situație financiară. Diktatura d-lui Grabski care crease zlotul și care va lăsa Polonia de pe marginea prăpastiei inflaționiste, a însemnat DOUAZECI DE LUNI de imposite, de sacrificii pentru popor.

Totuși, în ultimul timp, starea lui a pălit măsurile sale financiare dovedeau gravitatea situației pe care nu putea s'o domine.

Speranțele puse în d. Grabski se zdărunținaseră adânc.

Iată care era situația financiară, în ajunul demisiei guvernului, după excelenta revistă poloneză, politică și financiară L'est Europeen numărul din 6 Noembrie:

„Criza economică ce bântuie mereu a fost însoțită în August de o criză financiară puternică, determinată printr'o scădere a cursului zlotului pe la sfârșitul lui Iulie și de turburările grave cari su urmat în domeniul creditului. Balanța comercială poloneză, pasivă, începând din Martie trecut și mai pasivă dela începutul anului curent, exercita în Polonia o influență decisivă asupra balanței conturilor, compromișând și echilibrul monetar, Banca Poloniei (Bank Poloniei, Banca Națională a Poloniei) care reprezenta ca bună ofertă în devaliz, acoperind orice cantitate de devaliz cerute și-a văzut micșorându-se, în mod serios, rezerva sa de monedă și devaliz străine, și a trebuit să restrângă vânzarea devalizelor. În urma cererilor de devaliz la interior care nu putea fi satisfăcută și în urma ofertei crescânde a zlotului în bursele străine, cursul zlotului a scăzut cu 10—15 din valoarea sa pari.

Zlotul ce monedă acoperită nu era deloc primejduit de disagio. Atunci s'a recurs la restrângerea circulației și a creditului. Dar legea votată pentru apărarea zlotului lovia în creditul intern și în producția launtrică.

Vița economică a fost ca și paralizată cu efecte catastrofale.

Legile pentru stabilizarea zlotului sălășuiesc viața economică, de aci Banca Poloniei a căutat să nu meargă pe drumul indicat de d-l Grabski. Cu o balanță comercială pasivă, cu scăderea veniturilor statului, cu casele goale, cu funcționarii neplătiți, iată situația lăsmată de Grabski.

Partidele din Sejm fac tot posibilul pentru a forma un guvern de coaliție, dispunând de mari majorități parlamentare.

În orice caz prima grijă a noului guvern va fi să contracteze un mare împrumut în America pentru a regenera viața economică a țării și pentru a acoperi balanța pasivă.

Polonia, care — în cei șapte ani dela nașterea sa — a făcut minunea dela Vistula salvând Europa de bolșevism și a făcutu cu jertfe imense moneda sa națională, zlotul sur, va ști să învingă și criza de azi, care oricât ar fi de gravă, nu e deloc disperată.

Cauzele demisiei guvernului din Praga

În legătură cu demisia guvernului se declară că ea n'a fost căușă de puțin provocată de rezultatul alegerilor. Consiliul de miniștri hotărăse d-mea cabinetului încă în ziua de 14 Noembrie, iar Svezia a remis demisia în ziua de 15 Noembrie, când rezulta ul alegerilor era încă neunosut.

Ce cauzile bine informate arată că demisia a t'ebue privită ca o manifestare de respect pentru parlamentarism, căci odată cu dizolvarea parlamentului și misiunea guvernului este din acesta era terminată. Svezia, prin d-mnia sa, a voit să deschidă calea formării unui cabinet din noul parlament. Deoarece scrutinul al doilea și al treilea are loc de-abia peste opt zile dela al geilor, este clar că nu se va procedea la formarea noului guvern decât după această odată când forța parlamentară a fiecărui partid va fi definitiv cunoscută.

Este mai mult ca probabil că la formarea noului guvern vor colabora fostele partide coalițate, întărîte poate cu sprijinul partidului meseriașilor.

Guvernul din Berlin va semna tratatul dela Locarno

Consiliul de Cabinet sub președinția președintelui Reichului a lăsmat dezbaterile sale asupra situației politice externe și a înscrisat pe Stressemann să elaboreze proiectele de legi necesare.

Ziarele accentuează că nu a fost ușor pentru guvernul Reichului de a adera în principiu la semnarea pactului dela Locarno, întrucât repercutările, nu au corepunut așteptărilor. Guvernul Reichului se bizuie totuși pe repetatele declarațiuni date de celelalte puteri contractante, cumcă pactul dela Locarno va fi înțeleptul unei noi ere politice în Europa.

Dela Liga Culturală secția Pâncota

Liga Culturală secția Pâncota și-a început activitatea sa de toamnă organizând o serată de ceai, la care, cu excepțiunea alor 3—4 familii intelectuale și de mestri su luat parte peste 90 de persoane, membri ai Ligii.

Serata s'a dat în localul corporațiunii meseriașilor, ca fiind condusă de secretarul Ligii, inv. V. Vlădica.

S'a servit un ceai gustos, prăjituri adese de onor. dame participante, vin și salmă.

În tot decursul seratei, corul Ligii de sub conducerea inv. Vlădica a delectat așteptii cu diferite cântări.

A toastat președintele Ligii domnul Filip Leuca preot, scoțând în relief însemnătatea Ligii culturale, apoi dl Ioan Iercoșan preot exprimându-și bucuria că vede intelectualii meseriașii și țărâni din aceasta comună, adunați la un loc îndemnaându-i la bunăînțelegere și unire căci numai așa se va ajunge scopul dorit.

A mai toastat inv. V. Vlădica pentru preș. Ligii care tot în aceeași seară și-a serbat ziua onomastică.

La orele 12 a început dansul care a durat până la zori.

Vinul a fost pus la dispoziția Ligii cu un preț redus de dl Lezar Palcu, iar dl Aurel Dimitrescu comerciant a donat Ligii suma de 500 Lei.

A făcut o foarte bună impresie prezența simpaticului domn primpretor dr. Simon Pop cu soția, L. Palcu, A. Dimitrescu, F. Leuca preot cu familia, I. Iercoșan preot cu familia ș. p.

Între oșpeții am mai remarcat pe doña Viorica Filip din Cherschiu, dsoara Leuca Herby din Măderat, inv. dir. Fi. Popescu și inv. M. Rufu din Cheri.

Din suprasolviri s'a înscrisat suma de 985 Lei.

Liga mulțumește pe această cale on. donatori, cari au contribuit cu obolul lor.

Cor.

Adunări culturale învățătoarești

Chișineu, 19 Nov.

Învățătoarea română aparținătoare asociației culturale subsecția Chișineu în ziua de 16 Noembrie 1925 și a ținut conferința ce toamnă la școala primară de stat din Chișneu.

După participarea în corpore la actul chemării sfântului duh corpul didactic în frunte cu dl subrevizor Dimitrie Boariu președintele subsecției se reintoarce la școală, unde acută prelegerea practică din limba română cu subiectul: „Hoțul Peșepit” compunere pentru clasa III a de dna S. Tăucean. Prelegerea este bine reușită. Dna S. Tăucean și de aceasta dată dă dovadă de multă rătănie și tactică pedagogică.

După plecarea elevilor dnul preșident printr'un cuvânt de deschidere arată chemarea dascălului român în zilele de azi și dupăce face mai multe constatări înbucurătoare cu privire la înaintarea învățământului primar în raport cu cel din era trecută, saluțând pe cei pezeanți declară ședința deschisă.

Trecând la ordinea de zi domnul preșident anunță lucrarea pedagogică a dlui director școlar Mircea C. Nonu, care la rândul său dă d. cettre lucrări dssale face istoricul metodelui subiectiv și sintetici, care metode — spune dsa — au triumfat în toate ramurile de știință. Aceste metode fiind cele mai educatoare le recomandă cu toată căldura și la predarea compunțiilor.

O foarte plăcută surpriză a făcut lucrarea dsoarei Veturia Boariu — în afară de programă — cu titlul „Cum se desfășoară sufletul românesc în poezia lui Gheorghie Cosbuc”, o lucrare de toată atențiunea.

Ajunghând la punctul: (Catechizarea) o foarte vie discuție se iscă. În cuvântul domoii: T. Campas, J. Paguba, C. Martio, R. Tăucean, M. C. Nonu și alții. Uai domoi erau de părerea că catechizarea sa o facă preșții, iar alții ca învățătorii. O nouă părere era ca învățătorul fiind responsabil pentru educația elevilor și chemarea școalei e de a forma caracterile morale, iar studiul religiei — cu multele istorioare morale — fiind cel mai bun mijloc pentru ajungerea acestui scop, bu chiar înteresesc pedagogice reclamă că în cl. I—II primară — baza tuturor conștiințelor — religioasa să fie propusă numai de învățător cedând clasele, III—VII domoilor preșții. S'a mai zis între altele că acolo unde catechizarea se face de preot sau unde serviciile cantonale sunt deja angajate și al-

tor persoane — avându-se de bază aglomerarea orarului de 40—47 ore pe săptămână plus ședințele culturale — să se intervină locurilor în drept că în acele Dumineci sau Sâmbători când învățătorul este împiedecat de a conduce și a supraveghia elevii la sfârșita bisericii, să fie substituiți de catechet sau cantorul bisericesc.

Noua ședință de primăvară a asociației culturale învățătoarești s'a fixat în frumoasa comună Năteb. Exaurindu-se programa ședinței, învățătoarea română dând și de aceasta dată multă dovadă de răvnă pentru înaintarea culturale naționale și prin aceasta contribuind la cimentarea mult iubitei noastre patrii — câștigată pe corurile săngărânde a eroilor de ieri — ședința se ridică, iar învățătoarea relatorcându-se la catedre duce cu sine un nou imbold de muncă pe altor națiune.

Corosp.

Organizația comunistă dela Dej

Șiguranța din Dej, a dat de urmele unei vaste organizațiuni comuniste cu ramificațiuni întinse spre Baia Mare, Satu-Mare, Cluj, Oradea, etc.

Această organizație a fost descoperită ocazia afișării unor manifeste bolșevice cu oțelul împlinirii a 8 ani dela instaurarea regimului sovietic în Rusia.

În noaptea de 8 spre 9 c., în mai multe părți ale orașului s'au lăsat pe pereții caseilor manifeste bolșevice, prin care se proslăvea aniverarea întonării regimului sovietic în Rusia.

Șiguranța locală a întreprins minuțioase cercetări, cari au dus la un rezultat serșional. Prinzhând de veste, că în strada Codrului trei tineri muncitori țin într'unul nocturne secrete cari, peste vară le țincau afară din oraș pe dealul zis al „Cocosului”, a descins la casa indicată din str. Codrului. Acolo agenții au intrat tocmai când comunistă Ianka Solomon aruncase în foc un număr înșmănat de scrisori, în cari, după murturisirea ei, erau date și instrucțiuni privitoare la organizația comunistă locală.

Au fost arestați comunistă Ianka Solomon, conducătoarea organizației și alți 25 inși, toți muncitori evrei în vârstă de 20—25 ani.

Eu cred că farmecul nespus și misterios care se desprinde din contemplarea unei corăbii și mai ales a unei corăbii plinind, se datorește — în primul rând — regularității și simetriei, care sunt ucele din cele d'ntre ceruși a e suficient omnesc, tot așa de însemnate ca și complexitatea și armonia; și, în al doilea rând, înmulțirea succesive și bogăției tuturor cublor și figurilor imaginare înfăptuie în spațiu de elementele adevărate ale obiectului.

Ideea poetică desprinsă din această mișcare a liniilor, e aceea a unei ființe voaste, nărmurite, complicate dar euritmice, a unui animal plin de geniu, suferind și suspinând toate suspinele și toate ambițiile omenești.

E mult mai greu să l iubesti pe Dumnezeu decât să crezi în el. Dimpotrivă, e mult mai greu pentru oamenii din secolul acesta să creadă în Diavol decât să-l iubesc.

Toată lumea îl simte și nimeni nu crede în el. Sublimă subtilitate a D. Avotului.

E scrisa femeii să fie sugestivă, ea trăiește cu sufletul în închipurile pe care le aprinde și pe care le fecundează.

E cu neputință să citești un jurnal din orice zi, lună sau an, fără să nu găsești la fiecare rând semnele celei mai spăimântătoare perversități umane și totodată laudele cele mai neașteptate aduse probității, bunătății, miliei, — cum și afremy,ile cele

mai nerușinate în ce privește progresul și civilizația.

Orice jurnal dela întâiul și până la ultimul rând nu-i decât o țesătură de orori: razboaie, crime, furturi, nerușinări, torturi, crimele priunilor, crimele națiunilor, crimele particularilor, — o beție de cruzimi universale; și acesta e desgustătorul aperitiv pe care îl ia omul civilizat la fiecare masă.

Total, în aceasta lume, oglindește crima: jurnalul, zidul și chipul omului.

Nu pot să înțeleg cum un suflet curat poate citi un ziar fără un fior de desgust.

Este o oarecare lășitate, sau mai degrabă o oarecare moliciune la oameni cunștii.

Fraza poetică poate să limite (și prin aceasta se înrudește cu arta muzicală și cu știința matematică) linia orizontală, linia dreaptă sursoare, linia dreaptă scobitoare; ea poate să urce cu vârful către cer, fără găfăială sau să se coboare perpendicular către infern cu înțepala înregei greutăți; ea poate urmări spirala, poate descrie parabola, sau zigzagul înfăptșuând o serie de unghuri superșușușu.

Frumoasele, mările și paternicile corăbii, cu înfășurarea obișnuită și melancolică, ușor legănate pe apele liniștite, par că ne șoptesc — privindu-le — când oare vom porni spre țara fericeie?

Fără îndoială că vă amintiți de o comedie intitulată: Geniu și Dezordine. Că dezordinea e în legătură câte-odată cu geniu, aceasta dovedește că geniuul este extraordinar de puternic; din nefericire, titlul de mai sus, pentru mulți tineri, exprimă nu un accident, ci dimpotrivă o înrudire.

Frumosul este alcătuit dintr'un element etern, invariabil, a cărui cantitate este însă foarte greu de determinat, și dintr'un element relativ, circumstanțial, — sau mai bine zis din mai multe elemente: epoca, moda, morala, dragostea.

Florile Răului sunt sfârșite. Sunt în lucru coperta și portreul. Cuprinde 35 de poezii noi, și fiecare poezie veche a fost profund refăcută.

Pentru întâia oară în viața mea, sunt a prosp: mulțumit. Cartea este aproape bine, și va rămâne, această carte, ca mărturie desgustului meu și a urei mele împotriva tuturor lucrurilor.

Femece n'are puterea abstracțiunii: nu știe să separe spiriul de corp, e simplistă ca toate animalele. Un satiric ar spune: pentru că n'are decât corp.

Femecea este naturală, adică de nesuferit.

Forma didactică e cea mai mare dușmană a adevăratei poezii.

Fă-ți datoria în toate zilele și încrede-te în Dumnezeu pentru a doua zi.

Grație acestui minunat și nemuritor, înștinct al Frumosului, noi primim pământul cu toate privilegiile lui, drept un rezumat, o corespondență a cerului.

Germania exprimă reveria prin linii, Anglia — prin perspectivă.

Hotărât lucru: inspirația e soră bună cu munca ordonată, de toate zilele. Aceste două contrarii nu se exclud, ca de altfel toate contrariile din care e alcătuită natura.

Inspirația se supune ca foamea, ca digestia, ca somnul. Fără îndoială că sufletul e înzestrat cu un fel de mecanică cerească, de care nu trebuie să te rușinezi, ci dimpotrivă să tragi partea cea mai glorioasă, precum medicul trage toate foloasele din fiziologia trupului.

Dacă vrei să trăiești într'o contemplare continuă a operei de mâine, muncă zilnică va ajuta inspirația, după cum un scriitor cetește poate lăsmări mai repede și după cum totdeauna scrii clar când cugetarea e sigură și puternică.

Culesc și tradusc de AL. T. STAMATIAD

Amintiri din trecutul Ardealului

Părintele protopop Nicolae Borzea de Făgăraș, a tipărit o interesantă broșură cu ilustrații, intitulată: „Din viața Voievozilor Români“. În această broșură se arată trecutul de suferință al poporului românesc și cum au fost organizați românii din orașul Făgăraș la 11 Noembrie 1918, când a sunat ceasul de izbăvire al neamului nostru.

Multe lucruri petrecute între zidurile acelei cetăți din Făgăraș, în ce privește neamul românesc, spune autorul în prefața cărții sale, ar rămăna tănuite până acum numai în viziunile și în descoperirile. Numai dacă ar conveni străinilor să a putut scrie public, spre a nu ajunge pe mâna procurorilor. Am avut noroc cu tradiția care ne mai spune de trecutul românesc, căci dacă această s'ar fi putut nimici, cine ar mai ști de castelul lui N. gr. Vodă de la Braza și de oștințele aflate în sala de tortură din acest castel? De tortura poporului Toma Bănuț, a episcopului Vasalche, a marelui Oancea, a primarului Ion Aldea Borzea?

Cine își iubeste neamul, trebuie să-i cunoască și trecutul.

Părintele Borzea publică în această broșură în mod cronologic, întâmplări din țara Oltului; cum s'au organizat românii din Făgăraș: cum după marele război mondial, au luat în stăpânire Țara Oltului dela maghiari și cum au intrat în Sfatul Ardealului și apoi în România-Mare.

Sunt amintiri și întâmplări pe cât de duioase și grozave, pe atât de interesante.

Între alte lucruri interesante din lucrarea protopopului Borzea sunt mănăstirea lui Brăscoveanu, pisania deasupra ușei bisericii, precum și o acțiune a casei de economie „Oltea“ din Vitea Inferioară. Acțiunile acestei societăți au fost tipărite în 1912 și purtau jos inscripția: „În țara lui Radu Negru“. Tribunalul maghiar a impus înșă stergerea acestei inscripții, așa că ea a fost înlocuită cu cuvintele: „Din țara Oltului.“

Broșura merită să fie citită de orice bun român.

— 00 —

Turcia a adoptat calendarul gregorian

Guvernul otoman a hotărât schimbarea vechiului calendar mahomedan și adoptarea celui „Gregorian“.

Se știe că era mahomedană începe din anul fugii profetului Mohamed din Orașul Mecca și stabilirea lui la Medina. De atunci sunt 1342 de ani.

În urma hotărârii guvernului, la 1 Ianuarie se va abroga vechiul calendar, iar Turcia va sări cu 584 ani înainte, urmând ca dela aceia dată anul oficial mahomedan să fie 1926.

Adunarea națională din Angora va vota în curând această importantă reformă, prin care Turcia rupe cu trecutul ei religios.

Spre o apropiere între Bulgaria și Jugoslavia

BELGRAD. — Într'un articol intitulat „Cheritața sud est europeană“ ziarul „Trgovinski Glasnik“ din Belgrad scrie cu privire la situația din Bulgaria: „În cursul ultimilor ani Bulgaria a fost teatrul războaielor civile sângeroase, luptând nu numai pentru programele partidelor politice, dar și pentru stabilirea definitivă a direcției în politica externă a Statului bulgar. Actualmente nu există îndoială că această luptă se va sfârși prin triumful ideii pentru o înțelegere cu statul sârbo-croato-sloven. Este indiferent sub ce formă se va îndeplini această unire, important din punctul de vedere internațional este numai că această idee s'ar înălțina profund, chiar în concepția poporului bulgar. După cum diferentele cu Serbia, a dispărut pe negândite tot astfel se va vedea dispărând într'o zi subit, zidul care împiedică restabilirea prieteniei între Bulgaria și frații săi sârbo-croato-sloveni.“

Vorbind despre importanta misiune de pacificare a regatului sârbo-croato-sloven, ziarul constată că acest stat a avut înfăurișe asupra vecinilor săi în primul rând asupra Ungariei care apropiindu-se economiceste de Serbia, nu va întârzia să îmbrățișeze raporturile sale cu ceilalți membri din sânul Micii Înțelegeri. Un acord economic încheiat între Serbia și Ungaria ar crea condiții prealabile pentru încheierea de tratate economice importante, care ar putea îngloba în sud-estul european, în afară de regatul sârbo-croato-sloven și Bulgaria, și Cehoslovacia, România, Albania, și Grecia.

Interzicerea definitivă a poligamiei în Turcia

Poligamia în Turcia a fost cu desăvârșire interzisă, prin intrarea în vigoare a proiectului de lege prin care este desființată.

Haremurile existente actualmente vor putea să funcționeze până la moartea proprietarilor lor, când vor fi desființate.

Înființarea de noi haremurii nu se mai permite, iar bigamia se va considera de viitor ca delict și pedepsită aspru de lege.

Poligamia va fi interzisă și pentru supușii străini ce domiciliază în Turcia.

Un strălucit recital de pian

Pianista Elisabeta Cotruș, considerată de cercurile muzicale competente ca cea mai puternică pianistă a Ardealului, va da Sâmbătă 28 Noembrie, orele 9 seara, un recital de pian în Palatul Cultural având următorul program:

- Wagner—Liszt: Uvertura din Tannhäuser.
- Esescu: Toccata.
- Robinson: Trepek.
- Sibianu: Rapsodia română.
- Sibianu: Ciocârliia.
- Glazunov: Temă și variațiuni.
- Wieniawski: Vals.
- Fibich: Poeme.
- Liszt: Campanella.

Bilete la *Librăria Diecezană* și la *Biroul de ziare Lobi* (str. Românilor).

Un congres secret al ant-bolșevicilor ruși

Ziarul „Times“ anunță, că organizațiile opoziționiste ce funcționează clandestin în Rusia, au ținut un congres secret în Ural.

După discuțiunile urmate, congresul a hotărât ca organizațiile opoziționiste clandestine, să adopte tactica de luptă teroristă, față de conducătorii actuali ai Ruiei.

Tactica hotărâtă constă în asasinarea fruntașilor bolșevici. Căca, care are cunoștință de această hotărâre, a luat întinse măsuri de pază în jurul conducătorilor bolșevici a căror viață e considerată periclitată.

x Fantoma dela Moulin Rouge

La Moscova ține ședințe comitetul executiv al partidului comunist rus, pentru a hotărâ viitoarea orientare a Rusiei în politica externă.

În lipsa lui Cicerin, care se află în strălănată, președintele sovietului comunistilor popularului Ricow a făcut o smănușită expunere a situației internaționale a Rusiei.

El a susținut necesitatea ca Rusia să tranșeze cât mai neîntârziat diferendele în litigiu cu Anglia și Franța, angajându-se formal să plătească datorită, pe care Rusia le-a contractat în aceste țări până la izbucnirea războaielor bolșevice.

Ricow a adăugat că aranjarea diferendelor cu Anglia și Franța se impune.

Rusia nu vrea război cu România

Ambasadorul sovietic la Paris, d. r. Ra-cow-sky, într'un interview acordat ziarului „L'Humanité“ a spus, că raporturile dintre Rusia și Polonia s'au îmbunătățit, în oraș vizitei, pe care Cicerin a făcut-o la Varșovia.

În ce privește atitudinea Rusiei în chestiunea Bessarabiei, ea nu s'ar schimba, dar nu se poate găsi niciun fapt, care să poată beza că Rusia ar avea intenții agresive față de România.

Rusia ar fi putut în 1921 să treacă Ni-strul și să împlinească un fapt de administrație (?), nu un fapt războinic, după lichidarea acțiunii lui Wranghel, întrucât sovietele aveau atunci în Ucraina 150 mii soldați roșii, fiind sigură (Ru-i) că Polonia n'ar fi intervenit.

Pentru Bessarabia, Rusia n'a întreprins nicio acțiune, fiindcă Rusia nu vrea războai.

După pactul dela Locarno, țările, ai căror reprezentanți au semnat acel pact, sunt obligate să ducă o politică principială față de Rusia, alintreli pactul ar fi să ducă o politică amicală față de Rusia; altminteri pactul ar fi o etapă pentru noii conflicte.

Tratative pentru încheierea unei convențiuni italo-turcă

Între ambasadorul turc și delegațiunea italiană urmează — în spirit împăciitor — tratative pentru încheierea unei convențiuni italo-turcă.

Arestarea unui prefect sârbo

SOFIA. — Ziarele anunță din Belgrad că ministrul de interne jugoslav a ordonat arestarea lui Mitcović, mare jupan (prefect) al județului Beganija.

El este învins că a comis multe abuzuri ilgalități și atrocități. Ziarele bulgare arată că Mitcović, desăntuș se teroare în județul ce administra și își propusese să extermină populațiunea bulgară ce formează marea majoritate a celui județ.

Presă locală salută măsura lustră de guvernul jugoslav și arată că arestarea lui Mitcović înseamnă un început de ameliorare în administrarea Macedoniei.

Câte cărți apar în Franța

În Franța după datele pozitive ale „Bibliografiei Franței“, s'au tipărit în cursul anului 1924, un număr de 8932 cărți, și anume:

Litere și filozofie	2451
Economie sociale	2003
Istorie	1232
Invățământ	920
Medicină	729
Religie	718
Știință	378
Geografie, călătorii	334
Artă	217

— 00 —

Ultima oră

Camera, ședința din 19 I. c.

Ședința de astăzi se deschide la orele 3 și un sfert. Pe banca ministerială d. n. Lapedatu și Ch. rucescu.

DI LASCU DUMITRU din partidul național întreabă pe dl ministru de externe, dacă este adevărată știrea publicată de „Univerșul“, că guvernul a supus aprobării Ligii Națiunilor proiectul de lege referitor la instrucția particulară. Cere relații referitor la vizita dlui Henry Barbusse și întreabă dacă corăspunde adevărului informațiunea ce deține, că guvernul a pus la dispoziția dlui Barbusse dosarul procesului comunistilor dela Tatar-Bunar. Dacă este adevărat, cu ce drept a permis guvernul unui cetățean străin, ca să se amestece în chestiunile interne ale țării.

DI IONESCU, țărănist, cere desființarea taxelor vamale asupra cerealelor.

DI ȘTEFANESCU descrie mizeria învățătorilor și cere măsuri de îmbunătățire pentru ei.

DI MIRTO din partidul țărănist afirmă, că guvernul răspunde în loc să pedepsească pe funcționarii abuzivi. Înșiră câteva cazuri. Acuză guvernul, că acești funcționari procedează în felul acesta cu știrea guvernului.

DI IORGA întreține, spunând că un comerciant a fost grav maltrat de jandarmi.

DI MIRTO continuă spunând, că pretutindeni se bat țărani, mai cu seamă la alegeri. Protestează apoi împotriva abuzurilor dela cenzura din Oradea-Mare.

DI JURULESCU întrepelează în chestiunea vânzării pe prețuri iluzorii a materialelor dela Pirotechnia armatei, statul superior dă gube înseamă în urma acestei vânzări.

DI MADGIARU anunță o interpelare în chestiunea urmărilor grave a comercializării minelor dela Cudjir și Lonea.

DI GHITA POP vorbește de niște abuzuri la Târgul-Mureș.

DI IOANȚESCU cere dela dl ministru Lapedatu, să i se fixeze o zi pentru a de-voita o interpelare în chestiunea grevei dela operă.

Senatul

La ședința de astăzi a Senatului dl ministru Moșoiu depune un proiect despre modificarea legii personalității tehnice.

DI GROȘOREAN descrie stările deplorabile dela Căile Ferate, mai cu seamă în Ardeal.

DI președinte citește telegrama de mulțumire a deputaților poloni apoi se trece la ordinea zilei.

Se debate proiectul de lege referitor la Fundația Regele Ferdinand. Toți vorbitorii laudă frumosul proiect, care se votează cu unanimitate.

După ce dl ministru Duca depune proiectul de lege prin care legea contabilității se extinde și asupra provinciilor alpine, ședința se închide.

Henry Barbusse la Chișinău

BUCUREȘTI. — Dl Henry Barbusse a plecat la Chișinău, ca să asiste la procesul comunistilor din Tatar-Bunar. Deasemenea au plecat la Chișinău și doi miniștri Tărănescu și dl general Ștefănescu comandantul jandarmilor.

Tratativele româno-ruse

BUCUREȘTI. — Subcomisiunile comisiunii mixte româno-ruse au început anchele asupra incidentelor dela graniță. Prima subcomisiune lucrează la Soroca, a doua la Orhei, stabilind prin proces verbal împrejurările în cari s'au desfășurat aceste incidente.

Memorandul partidului maghiar în consiliu de miniștri

BUCUREȘTI. „Adevărul“ este informat, că în proximitate consiliu de miniștri se va debate memorandul înaintat domnului ministru Duca de către deputatul maghiar Sandor Jozsef. Consiliul va decide, în ce măsură poate satisface cererile minorității maghiare formulate în acest memorandum.

Nu vor mai avea loc alegerile comunale?

BUCUREȘTI. — Ziarele din capitală sunt informat, că la consiliul de miniștri de ieri s'au luat hotărârile, ca guvernul liberal să nu facă alegerile comunale și județene, lăsând aceasta sarcină viitorului guvern, care va face și alegerile generale.

Instrucția minoritară și Liga Națiunilor

BUCUREȘTI. — Se desămint oficios cele afirmate în articolul de fond al Univerșului, și anume că guvernul sau ministru Românii la Berna, dl Petrescu Comană ar fi luat vre'un angajament față de Liga Națiunilor referitor la proiectul de lege al învățământului minoritar.

Informațiile ziarului nu corespund adevărului. Nici guvernul nici dl Petrescu Comană n'au aprobat hotărârile Ligii, fiindcă un astfel de gest ar scădea prestigiul țării și ar fi incompatibil cu tratatele în vigoare.

Datoriile antebelice între Ungaria și România

BUCUREȘTI. — Chestiunea datoritiilor antebelice dintre Ungaria și România a ajuns într'o fază decisivă. În această chestiune au s'au putut ajunge până acum la un acord, deoarece însărcinată acestei țării n'au avut depline puteri, ca să trateze. Miniștrii de externe respectivi au hotărât, ca să d lege acum însărcinată cu depline puteri. Tratatulele vor urma la Budapesta și la Cluj. Întrucât nici un data aceasta nu se va putea ajunge la un acord, chestiunea va fi spusă tribunalului internațional.

Consfătuire asupra situației politice

BUCUREȘTI. — Dl ministru președinte Ion Brătianu a avut azi o lungă întrevedere cu dl ministru de externe Duca. S'au discutat în detaliu situația politică internă a țării.

Anglia a ratificat convenția dela Locarno

LONDRA. — Camera cu 375 voturi față de 13 a ratificat convenția dela Locarno.

Ștefan Radici a intrat în guvern

BELGRAD. — Ștefan Radici, a depus azi jurământul în mâinile regelui Alexandru. La depunerea jurământului a asistat dl Pașicu.

Liga Națiunilor și învățământul particular în România

BUCUREȘTI. — Ziarul „Univerșul“ în prim articolul de azi se ocupă cu proiectul de învățământ particular, în legătură cu ținuta Ligii Națiunilor, care se vede că s'au lasat influențată, de către minoritățile României în această chestie. Ambasadorul român dela Berna, ca să creeze o atmosferă bună față de România, a propus, ca va înainta proiectul învățământului pentru a fi revizuit de către Liga Națiunilor.

INFORMAȚIUNI

Vânătoare regală în județ

Sâmbătă vor sosi la Arad cu tren regal A. S. R. Principele Carol, M. S. Alexandru regele Greciei și dl Văitoianu ministru al comunicațiilor. Înșii oaspeți vor lua parte la o vânătoare de trei zile în județ.

Administrative

Domnii I. C. Gorgescu, prefectul județului și dr. Ioan Robu, primarul orașului au plecat la București în chestiuni ce privesc aplicarea reformei administrative.

Incendiu

În noaptea de 18 c. a luat foc acoperișul rafinamentului Regina Maria. Incendiu fiind observat la timp, a putut fi localizat de personalul internatului, așa că pomierii sosiți în grabă n'au mai avut de lucru. S'au stabilit, că incendiul a luat naștere dela un șos defect. Pagube nu sunt.

Trei indivizi în uniformă de militari jefuiesc un comerțant din com. Fachert

În noaptea de Miercuri spre Joi trei indivizi, îmbrăcați în haine militare au sculat din somn pe comerțantul Paul Furren din comuna Fachert. Cu armele aștinse spre el, l-au rămasat, să le predece toți banii, ce posedă. Comerțantul amenințat a predat banii și toți banii, ce-i avea acasă, 13 mii lei. După ce au devastat întreaga locuință a comerțantului, ridând tot ce avea vre-o valoare, noți și sub protecția întinericului au dispărut fără urme. Postal de jandarmi respectiv cercetează.

Examele de pretor

Examenul pentru funcțiunea de pretor ce urma să se țină la consiliul administrativ permanent la 10 Noembrie, s'au amânat pentru ziua de 7 Decembrie 1925.

Termenul de înscriere s'au prelungit până în ziua de 4 Dec. inclusiv. Cererile vor fi adresate direcțiunii personalului și controlului din ministerul de interne.

Sporul funcționarilor

Comisiunea bugetară a c. f. r. s'au întrunit la direcțiunea generală a acelei administrații, sub presidența dlui Vintilă Brătianu.

S'au hotărât acordarea unui spor la salăriile funcționarilor c. f. r. de 40 la sută, ceace dă un total de 6 sute milioane lei. Suma aceasta va fi alocată de ministerul de finanțe.

În buget se prevăd și sume importante pentru refacerea liniilor, pentru repararea materialului rulant, etc.

În total bugetul c. f. r. va fi de 10 miliarde și jumătate.

Delimitarea zonei demilitarizate din Stămători

Comisiunea de delimitare în zona demilitarizată din Stămători și a terminat lucrările. Președintele comisiunii a adresat guvernului o adresă de mulțumire pentru înlesniri ce i-au fost acordate. Hotărârile comisiunii vor fi supuse încurând guvernelor interesate.

Când va avea loc conferința Micii Antante

Cu privire la data la care urmează să aibă loc conferința Micii Antante, până în momentul de față nici o hotărâre definitivă n'a fost încă luată.

Cauza întârzierii se datorește faptului că guvernul din Praga este preocupat actualmente de chestiunea alegerilor generate din Cehoslovacia, al căror rezultat va influența desigur asupra felului în care republica vecină își va de-voita programul de politică externă.

Zăpadă în Ardeal

Începând de azi dimineață în Brașov și împrejurimi a căzut zăpadă.

La Scuznea ninsorea a început să cadă deasă.

